

В. П. Красней, Я. М. Лаўрэль

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

ТЭСТАВЫЯ ЗАДАННІ

ДЛЯ 5 КЛАСА

У дзвюх частках ЧАСТКА 2

**Дапаможнік для вучняў
агульнаадукацыйных устаноў
з беларускай і рускай
мовамі навучання**

*Рэкамендавана
Навукова-метадычнай установай
«Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь*

**М а з ы р
«Белы Вецер»
2 0 1 1**

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Купить в России: <http://mlbv.ru>

УДК 811.161.3(075.3=161.1)

ББК 81.2Бел-922я2

К78

Рэцэнзенты:

кафедра беларускага мовазнаўства ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» (кандыдат педагагічных навук, дацэнт

У. П. Саўко);

метадыст вышэйшай катэгорыі аддзела грамадска-гуманітарнай адукацыі дзяржаўнай установы адукацыі «Мінскі гарадскі інстытут развіцця адукацыі» *В. Л. Душэўская*

Красней, В. П.

К78

Беларуская мова. Тэставыя заданні для 5 класа. У 2 ч.

Ч. 2 : дапаможнік для вучняў агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання / В. П. Красней,

Я. М. Лаўрэль. — Мазыр : Белы Вецер, 2011. — 61, [3] с.

ISBN 978-985-538-168-7 (частка 2).

ISBN 978-985-538-166-3.

Матэрыял дапаможніка прызначаны для кантролю, замацавання і ўдасканалення ведаў і ўменняў вучняў па беларускай мове. Яго раздзелы адпавядаюць асноўным раздзелам і тэмам праграмы і вучэбнага дапаможніка для 5 класа агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання.

Адрасуецца вучням, настаўнікам агульнаадукацыйных устаноў, бацькам.

УДК 811.161.3(075.3=161.1)

ББК 81.2Бел-922я2

Вучэбнае выданне

Красней Віктар Пятровіч, Лаўрэль Яўген Мяфодзьевіч

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

Тэставыя заданні для 5 класа

У дзвюх частках. Частка 2

Дапаможнік для вучняў агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання

Галоўны рэдактар *А. М. Дулеба*. Вядучы рэдактар *К. І. Аршукова*. Мастак *Я. В. Талюк*.
Мастак вокладкі *Я. В. Талюк*. Камп'ютарная вёрстка *К. І. Аршуковай*

Падпісана да друку з арыгінал-макета 11.01.2011. Фармат 60x84/16. Папера афсетная. Друк лічбавы. Ум. друк. арк. 3,72. Ул.-выд. арк. 2,86. Тыраж 613 экз. Заказ 36/5381687-1.

Пасведчанне аб дзяржаўнай гігіенічнай рэгістрацыі № 08-33-3.68371 ад 03.03.2010. Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». ЛІ № 02330/0548579 ад 05.08.2009. 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Філіял: 220007, г. Мінск, вул. Валадзько, 30, оф. 417. Тэл. (017) 224-66-89, 298-50-26, 298-50-27.

Надрукавана лічбавым спосабам друку. Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Выдавецкі Дом «Белы Вецер». 247760, г. Мазыр, вул. Савецкая, 198/4. Тэл./факс (02351) 2-51-03, 2-51-22.
www.book.belveter.by. E-mail: book@belveter.by

ISBN 978-985-538-168-7 (частка 2)

ISBN 978-985-538-166-3

© Красней В. П.,

Лаўрэль Я. М., 2011

© Афармленне. ТАА ВД «Белы Вецер», 2011

Купить в Беларуси: <http://belveter.by>

Купить в России: <http://mlbv.ru>

Прадмова

У дапаможніку змешчаны тэсты і заданні па ўсіх раздзелах вучэбнага дапаможніка па беларускай мове для 5 класа агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання. Па гэтых тэстах і заданнях настаўнік зможа праверыць, як засвоены вучэбны матэрыял, а вучні замацаваць свае веды.

Колькасць заданняў па розных тэмах не аднолькавая, што абумоўлена аб'ёмам адпаведнага вучэбнага матэрыялу. Пры гэтым настаўнік можа прапанаваць для выканання не ўсе заданні, а толькі тыя, якія, на яго думку, найбольш істотныя для замацавання ці выяўлення ведаў вучняў.

Віды заданняў разнастайныя: адны з іх патрабуюць выбраць правільны працяг фармулёўкі азначэння ці правіла, другія — знайсці правільныя адказы ці сцверджанні, трэція — узнавіць прапушчаныя літары, чацвёртыя — прааналізаваць моўную з'яву і знайсці правільнае рашэнне і г. д.

Пасля заданняў на выбар ці вызначэнне правільнага адказу або сцверджання, працягу фармулёўкі правіла, азначэння паняцця даюцца варыянты адказаў пад лічбамі 1), 2) і г. д., сярод якіх адзін ці некалькі правільныя. Пры выкананні трэба знайсці патрэбны варыянт (варыянты) адказу і ў пустым квадраце перад лічбай паставіць спецыяльны значок X ці ✓.

Калі пасля задання тэксты пазначаны лічбамі 1), 2) і неабходна вызначыць, напрыклад, у якім з іх сувязь паміж сказамі паралельная, а ў якім паслядоўная, то выпісваецца гэтая лічба з адпаведнай літарай правільнага адказу: 1б, 2а і да т. п.

Пры выкананні заданняў тыпу «Якія з дадзеных слоў назоўнікі?», «Пазначце прыметнікі», «Вызначце, у якіх словах гукаў больш, чым літар», «Якія складаныя словы пішуцца праз злучок?» і да т. п. у квадратах да правільных адказаў патрэбна паставіць спецыяльныя значкі X ці ✓.

Пры выкананні заданняў тыпу «Дапішыце (устаўце) *e* ці *я*» адпаведная літара дапісваецца (упісваецца) або словы выпісваюцца і пры іх запісе ўстаўляецца патрэбная літара.

Заданні разлічаны як на працу настаўніка з вучнямі ў класе (іх можна выкарыстаць у якасці раздатчнага матэрыялу, прапанаваць выканаць па варыянтах, у групах), так і на самастойную працу вучняў дома.

Змест

Прадмова 3

ФАНЕТЫКА І АРФАЭПІЯ. ГРАФІКА І АРФАГРАФІЯ

Гукі беларускай мовы. Літара як знак гуча. Прызначэнне літар <i>е, ё, ю, я, і</i>	4
Склад і націск. Правілы пераносу слоў	8
Галосныя гукі	10
Правапіс галосных	12
Глухія і звонкія, свісцячыя і шыпячыя зычныя гукі	15
Цвёрдыя і мяккія зычныя гукі	19
Правапіс <i>д — дз, т — ц, ў, падоўжаных і прыстаўных зычных</i>	21

ЛЕКСІКА. ФРАЗЕАЛОГІЯ

Словы як назвы рэчаў, з'яў, паняццяў. Лексічнае значэнне слова	24
Агульнаўжывальныя словы і словы абмежаванага ўжывання. Прафесійныя словы. Навуковыя тэрміны	27
Устарэлыя словы і неалагізмы	29
Спрадвечна беларускія і запазычаныя словы	31
Адназначныя і мнагазначныя словы. Прамое і пераноснае значэнне слова	34
Сінонімы, антонімы і амонімы	36
Фразеалагізмы, іх роля ў маўленні	39

СКЛАД СЛОВА. СЛОВАЎТВАРЭННЕ І АРФАГРАФІЯ

Змяненне і ўтварэнне слоў	43
Марфемная будова слова. Аснова і канчатак	45
Корань, прыстаўка, суфікс	47
Чаргаванне зычных і галосных у аснове	49
Правапіс прыставак, якія заканчваюцца на зычны. Правапіс <i>й, ы</i> пасля прыставак	51
Асноўныя спосабы ўтварэння слоў	52
Складаныя і складанаскарочаныя словы	55
Адказы	58